

Det stilles spesifikke krav til risikovurdering og opplæring i forbindelse med elektromagnetisk felt. Her får du en oversikt over forskriften. Foto/Illustrasjon: Trainor

10-03-2022 13:37 CET

Elektromagnetiske felt – hvilke krav stilles til arbeidsgiver?

Kapittel 16 A i Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav, tar spesifikt for seg elektromagnetisk felt. Denne artikkelen tar sikte på å gjennomgå kapittel 16 A Elektromagnetisk felt, hvilke krav og tiltak du som arbeidsgiver må forholde deg til, og hvordan du best kan sørge for nødvendig opplæring av dine ansatte.

– Kapittelet ble tilføyd i 2016, men våre erfaringer tilsier at mange

arbeidsgivere fortsatt ikke er helt klar over kravene de må oppfylle, verken når det gjelder risikovurdering, måling av elektromagnetiske felter eller opplæring og informasjon til sine ansatte, sier Rolf Kinck i Trainor.

Risikovurdering av helsefare

Det er, ifølge forskriftene, arbeidsgivers ansvar både å kartlegge og dokumentere om og i hvilket omfang arbeidstakerne utsettes for elektriske og magnetiske felter, samt å vurdere helse- og sikkerhetsrisiko forbundet med dette.

Dette betyr at arbeidsgiver skal ha kjennskap til hvilke helsemessige effekter menneskekroppen påføres når den utsettes for ulike styrker og frekvenser på de elektriske og magnetiske feltene. Arbeidsgiver skal også ha kjennskap til de forskriftsmessige tiltaksgrenser som gjelder for yrkeseksponering, og i spesielle tilfeller krav for befolkningseksponering.

Vurdering og beregning eller måling av elektromagnetisk felt

Arbeidsgivers risikovurdering skal også inneholde vurdering og beregning eller måling av eksponering for elektromagnetisk felt. Disse skal «planlegges og utføres av personell med relevant kompetanse og gjentas med passende intervall. Ny vurdering skal gjøres ved endringer som påvirker eksponeringen av de ansatte, om nødvendig må nye beregninger eller målinger utføres.»

Dette betyr blant annet at arbeidsgiver må måle og dokumentere styrken på de elektriske og magnetiske feltene. Utfordringen er å måle de elektriske feltene korrekt, da de elektriske feltene lett kan forsterkes av måleoppsettet. Det er spesielt viktig å ha kjennskap til jordede gjenstander i nærheten; slik som stolper, gjerde med videre.

Opplæring der arbeidstaker kan utsettes for elektromagnetiske felt

Arbeidsgiver har ansvar for at arbeidstakere som kan utsettes for elektromagnetiske felt får opplæring. Opplæringen skal også gis verneombud.

Når du som arbeidsgiver har foretatt risikovurdering og identifisert hvilke ansatte som kan utsettes for elektromagnetiske felt, må du sørge for nødvendig opplæring til disse. Du bør forsikre deg om at opplæringen som et minimum inneholder det forskriftens § 16A-3 krever; sikre arbeidsrutiner,

arbeidsmetoder som reduserer risikoen for eksponering av elektromagnetiske felt, og riktig bruk av hensiktsmessig personlig verneutstyr.

Trainor e-læringskurs [EMF grunnleggende – høyspenningsanlegg](#) oppfyller disse kravene.

Informasjon om risiko i tilknytning til elektromagnetiske felt

Det er arbeidsgivers plikt å sørge for at arbeidstakere og verneombud holdes løpende informert om blant annet vurderinger, beregninger, rapporteringer, helsefare og særlig utsatte arbeidstakere.

Dette betyr blant annet at arbeidsgiver skal informere sine arbeidstakere om risikovurderingen som er foretatt, og hvilke vernetiltak som skal iverksettes for å beskytte arbeidstakere mot yrkeseksponeringen. Arbeidsgiver skal videre informere sine arbeidstakere om hvordan helseskadelige virkninger oppdages og rapporteres.

Tiltak mot eksponering for elektromagnetiske felt

Når risikovurdering er foretatt og helse- og sikkerhetsrisikoer er identifisert, plikter arbeidsgiver å iverksette nødvendige tiltak som sørger «for at risiko forårsaket av elektromagnetisk felt fjernes eller reduseres til et lavest mulig nivå.»

Som arbeidsgiver lager du da en handlingsplan, eller jobbpakkebeskrivelse. Denne skal inneholde både tekniske og organisatoriske tiltak.

Dette betyr blant annet at bruk av avskjerminger som reduserer den elektromagnetiske strålingen, eller jordingsutstyr som potensialutjevner ellers isolerte anleggsdeler som det skal arbeides på. Dette for å forbinde utilsiktede gnistutladninger og kontaktstrøm gjennom kroppen.

Merk at «arbeidsgiver skal tilpasse tiltakene for arbeidstakere som i særlig grad kan være utsatt for ulykkes- og helsefare.» Siden du allerede har identifisert disse som del av risikovurderingen, kan du nå sette opp spesifikke tiltak for denne gruppen.

Dette betyr at spesielt utsatt yrkespersonell, som gravide, ikke skal utsettes for sterkere elektromagnetiske felter enn det som gjelder for befolkningseksponering.

Særskilte tiltak mot eksponering for elektromagnetisk felt ved overskridelse av grenseverdiene.

Når du foretar risikovurdering, avdekker du muligens tilfeller der grenseverdiene for eksponering overskrides. Da plikter du som arbeidsgiver straks å iverksette tiltak for å få eksponeringene tilbake under grenseverdiene. Du skal også kartlegge årsakene til at grenseverdiene ble overskredet.

Helseundersøkelse av arbeidstakere

Når risikovurderingen har identifisert arbeidstakere som utsettes for elektromagnetisk felt, skal arbeidsgiver sørge for at arbeidstaker får tilbud om helseundersøkelse dersom eksponeringen overskrider grenseverdiene, eller arbeidstaker har en kjent sykdom som skyldes eksponering for elektromagnetisk felt. Den som utfører helseundersøkelsen skal ha tilgang til risikovurderingen, og arbeidstaker skal informeres om resultatet av undersøkelsen.

Kjapt oppsummert:

Som arbeidsgiver plikter du å gjøre risikovurdering, identifisere hvilke arbeidstakere som kan utsettes for elektromagnetiske felt og sørge for opplæring av disse. Du må selvsagt også sette inn nødvendige tiltak dersom grenseverdiene overskrides. Trenger du hjelp med dette? Ta gjerne kontakt med oss!

Har du spørsmål om Forskrift om utførelse av arbeid eller om elektromagnetisk felt? Husk at [Trainors fagforum](#) er helt gratis, og besvares av fageksperter innen feltet!

Dedikert til sikkerhet.

Trainor har kurset folk innenlands og utenlands, offshore og på land i over 30 år. Siden lansering av første e-læringskurs i 1996 har tradisjonell og digital opplæring gått hånd i hånd, og vi har utviklet opplæringsløsninger som imøtekommer behovet i en bred energibransje. Vi samarbeider tett med myndigheter og bransjeorganisasjoner, og legger vår ære i å levere kurs som alltid er faglig oppdatert og godt formidlet i en brukervennlig plattform. Hele tiden dedikert til sikkerhet.

Trainor er del av den internasjonale [Apave-gruppen](#).

Kontaktpersoner

Rolf Kinck

Sales Manager Norway

Rolf.Kinck@trainor.no

+47 453 76 883